

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΔΕΟ10

Eclass4U

The best Choice for you

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Πρώτης Γραπτής Εργασίας

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ -29/10/21

www.eclass4u.gr
grammateia.eclass4u@gmail.com

210-
5711484 & 6970401981
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 17 -
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ-
100Μ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΑΣΗ ΜΕΤΡΟ
«ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

Διάγραμμα Εργασίας

Εισαγωγή	2
1 ^ο ΘΕΜΑ - ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	2
1. Οι κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης	2
1.Α..Τα είδη των κανονιστικών πράξεων της Διοίκησης	3
1.Α.1.Η Κανονιστική Αρμοδιότητα	3
1β.Η διαδικασία παραγωγής και οι προϋποθέσεις έκδοσής τους	4
I. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	4
Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου(ΠΝΠ)	7
α). έκτακτη κανονιστική αρμοδιότητα ΠτΔ – άρθρο 44 παρ.1 Σ	7
β).εξαιρετική κανονιστική αρμοδιότητα – άρθρο 48 Σ , κατάσταση πολιορκίας	8
II.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	8
1γ. Η σχέση των κανονιστικών πράξεων της διοίκησης με τους τυπικούς νόμους	9
2α. Η σχέση του ενωσιακού με το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	10
2β. Το ΔΕΕ – αρμοδιότητες	12
2γ. Αποβολή κράτους μέλους από την ΕΕ	13
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	14

Εισαγωγή

Το Σύνταγμα(Σ) αποτελεί τον υπέρτατο νόμο της χώρας μας. Υπερισχύει έναντι κάθε εθνικού νόμου, προβλέποντας παράλληλα την παραγωγική διαδικασία των κοινών νομοθετικών ρυθμίσεων. Λόγω της ιδιαίτερης σημασίας του στην ελληνική έννομη τάξη, τροποποιείται με ιδιαίτερο και δυσχερέστερο συγκριτικά με τον κοινό νόμο τρόπο, σύμφωνα με την αναθεωρητική διαδικασία, που προβλέπεται στις διατάξεις του (Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 33-34).

Το πρωτογενές ευρωπαϊκό δίκαιο περιλαμβάνει τις Συνθήκες, τις γενικές αρχές και το έθιμο, ο ρόλος του οποίου είναι κατεξοχήν συμπληρωματικός. Στο παράγωγο ευρωπαϊκό δίκαιο εντάσσονται οι νομικές πράξεις, που παράγονται από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης(ΕΕ) μέσα στα πλαίσια, που ορίζουν οι κανόνες του πρωτογενούς δικαίου (Παπαδοπούλου, 2008, σελ. 77-78).

Στην παρούσα εργασία μελετώνται συγκεκριμένες αρχές του πολιτειακού μας συστήματος, καθώς και η ιεραρχική σχέση μεταξύ των κανόνων του εθνικού και του ευρωπαϊκού δικαίου.

1^ο ΘΕΜΑ - ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Το άρθρο 26 του Συντάγματος & Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 58

1. Οι κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης

Το άρθρο 26 του Συντάγματος(Σ) - διάταξη, που δεν υπόκειται σε αναθεώρηση σύμφωνα με το άρθρο 110 Σ -, κατοχυρώνει μια από τις θεμελιώδεις αρχές ,που διέπουν την εν γένει λειτουργία και δομή του ελληνικού πολιτεύματος, την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών.

Άρθρο 26

- 1. Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.*
- 2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση.*
- 3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια· οι αποφάσεις τους εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού.*

Η ως άνω, ωστόσο, αρχή, δεν έχει απόλυτο χαρακτήρα λόγω του φαινομένου της “διασταύρωσης” λειτουργιών. Ένα όργανο δηλαδή , ενδεικτικά η Βουλή, επιφορτισμένο βάσει της ανωτέρω αρχής με νομοθετικές αρμοδιότητες, ελέγχει βάσει του άρθρου 86 Σ την ποινική ευθύνη των Υπουργών, ασκώντας, έτσι, και αρμοδιότητες δικαστικές. Το φαινόμενο της «διασταύρωσης των λειτουργιών» ασκείται νόμιμα, μόνο όταν ασκείται κατ’ εξαίρεση και μόνο όταν αφορά αρμοδιότητες που παρέχονται στα όργανα του κράτους από το Σύνταγμα. Εκδήλωση του εν λόγω φαινομένου αποτελεί και η κανονιστική(νομοθετική)δράση της Διοίκησης(Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 58). Η Διοίκηση, δηλαδή, παρά το

γεγονός ότι βάσει της αρχής της διάκρισης των λειτουργιών, διαθέτει εκτελεστικές και μόνο αρμοδιότητες, δύναται στις περιπτώσεις, που ορίζει το Σ, να ασκεί και αρμοδιότητες νομοθετικές, ήτοι κανονιστικές.

1.Α..Τα είδη των κανονιστικών πράξεων της Διοίκησης

Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 68-69

Κανονιστικές ονομάζονται οι πράξεις της διοίκησης, που αποτελούν **ουσιαστικούς νόμους**, εισάγουν δηλαδή κανόνες δικαίου, που περιέχουν ρυθμίσεις γενικές και αφηρημένες. Κανονιστικές πράξεις δύναται υπό τις προϋποθέσεις, που ορίζει το Σ, να εκδίδουν ο ΠτΔ, τα μέλη της Κυβέρνησης, οι Υπουργοί, αλλά και κατώτερα όργανα της Διοίκησης (Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 69).

Ως ουσιαστικοί νόμοι, οι πράξεις αυτές πρέπει να δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Εξάλλου, όπως και οι τυπικοί νόμοι, οι κανονιστικές πράξεις των οργάνων της εκτελεστικής εξουσίας, σε αντίθεση με τις ατομικές, δεν απαιτείται να έχουν αιτιολογία, εκτός αν αυτές εκδίδονται βάσει “νομοθετικής εξουσιοδότησης”, όπως εκτενώς ο όρος αυτός αναλύεται κατωτέρω και η νομοθετική αυτή εξουσιοδότηση προβλέπει ρητά την ανάγκη αιτιολογίας τους

Οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις διακρίνονται

- στις κανονιστικές πράξεις, που εκδίδονται με τη συμμετοχή του ΠτΔ και
- στις λοιπές κανονιστικές πράξεις, που εκδίδονται από άλλα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, χωρίς τη συμμετοχή του ΠτΔ. Περαιτέρω,

οι κανονιστικές πράξεις, που εκδίδονται με τη συμμετοχή του ΠτΔ διακρίνονται σε

- Αυτοτελή εκτελεστικά Διατάγματα,
- Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης -Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα γενικής νομοθετικής εξουσιοδότησης
- Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα άρθρου 54 παρ.2 Σ
- Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου(ΠΝΠ)(Ακριβοπούλου-Ανθόπουλος, 2015, σελ. 39-40).

1.Α.1.Η Κανονιστική Αρμοδιότητα

Παπαδοπούλου Α, 2015, Συνταγματικό Δίκαιο – σελ. 65-67

Με βάση τις συνθήκες, υπό τις οποίες εκδίδονται οι κανονιστικές πράξεις της διοίκησης, η κανονιστική αρμοδιότητά της διακρίνεται σε

- **τακτική**, όταν παρέχεται υπό ομαλές συνθήκες,

- **έκτακτη**, όταν παρέχεται σε ομαλές συνταγματικοπολιτικές συνθήκες, στοχεύει όμως στην αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών,
- **εξαιρετική**, όταν παρέχεται σε μη ομαλές περιστάσεις και στοχεύει στην αντιμετώπιση επειγουσών, εξαιρετικών αναγκών, που απορρέουν από εσωτερικούς ή εξωτερικούς κινδύνους, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή τα μέτρα κατάστασης ανάγκης.

Έκτακτη κανονιστική αρμοδιότητα της διοίκησης αποτελεί η έκδοση ΠΝΠ του άρθρου 44 παρ1 Σ και εξαιρετική η έκδοση ΠΝΠ του άρθρου 48 Σ. Όλες οι λοιπές κανονιστικές πράξεις της διοίκησης ανήκουν στην τακτική της αρμοδιότητα.

1β. Η διαδικασία παραγωγής και οι προϋποθέσεις έκδοσής τους

άρθρο 43 Συντ & άρθρο 72 παρ.1 Σ

I. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1. Αυτοτελή εκτελεστικά διατάγματα (άρθρο 43 παρ.1 Σ)

Άρθρο 43

“1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει τα διατάγματα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των νόμων και δεν μπορεί ποτέ να αναστείλει την εφαρμογή τους ούτε να εξαιρέσει κανέναν από την εκτέλεσή τους”.

Βάσει της προαναφερθείσας διάταξης, η έκδοση εκτελεστικών κανονιστικών διαταγμάτων προϋποθέτει την ύπαρξη τυπικού νόμου και την ανάγκη θέσπισης λεπτομερέστερων κανόνων, που απαιτούνται για την εφαρμογή της εν λόγω πράξης.

Ουσιαστικά, τα εκτελεστικά κανονιστικά διατάγματα εκδίδονται προκειμένου να εφαρμοστεί ένας νόμος. Τα εκτελεστικά κανονιστικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με την **προσυπογραφή του αρμόδιου Υπουργού**, **μπορούν να θεσπίζουν μόνο δευτερεύοντες κανόνες δικαίου**, σε σχέση με τους κανόνες της νομοθετικής πράξης, για την εκτέλεση της οποίας εκδίδονται και σε καμία δε περίπτωση πρωτεύοντες, νέους κανόνες δικαίου, οι οποίοι ιδρύουν νέες επιπλέον υποχρεώσεις, προς τα πρόσωπα, που απευθύνονται¹. (Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 39).

¹ Μέρος της θεωρίας υποστηρίζει ότι η εν λόγω αρμοδιότητα του ΠτΔ δεν έχει κανονιστικό, αλλά συμπληρωματικό χαρακτήρα, λόγω ακριβώς του γεγονότος ότι το εκτελεστικό διάταγμα δεν εισάγει πρωτεύοντες κανόνες δικαίου, δηλαδή ουσιαστικούς νόμους, αλλά εκδίδεται με μόνο στόχο την εφαρμογή ενός ήδη εκδοθέντος τυπικού νόμου

2. Προεδρικά κανονιστικά διατάγματα ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης(άρθρο 43 παρ.2 εδ. α' Σ).

Άρθρο 43. “2.Υστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της”.

Πρόκειται για κανονιστική αρμοδιότητα, που χορηγείται στον ΠτΔ βάσει ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης². Αυτό σημαίνει ότι το νομοθετικό όργανο, η Βουλή, εξουσιοδοτεί, αναθέτει, δηλαδή, με τυπικό νόμο στον ΠτΔ την αρμοδιότητα να θεσπίζει με κανονιστικό διάταγμα πρωτεύοντες κανόνες δικαίου, που ιδρύουν νέες υποχρεώσεις και νέα δικαιώματα στους διοικούμενους. Η εξουσιοδότηση στην περίπτωση της υπό μελέτης διάταξης πρέπει να είναι **ειδική και ορισμένη**.

- **Ειδική** θεωρείται η εξουσιοδότηση, όταν προσδιορίζει καθ ύλην το αντικείμενό της, καθορίζει δηλαδή με τρόπο συγκεκριμένο τα θέματα, που μπορούν να ρυθμιστούν με το κανονιστικό προεδρικό διάταγμα.
- **Ορισμένη** θεωρείται όταν υπάρχουν σ αυτήν επαρκή κριτήρια, γενικές αρχές, διδάγματα της κοινής πείρας και κατευθύνσεις, που καθορίζουν το πλαίσιο της ρύθμισης των θεμάτων, που αφορά.
- Όταν η εξουσιοδότηση είναι **γενική και αόριστη**, το προεδρικό κανονιστικό διάταγμα, που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 43 παρ.2 εδ.α'Σ, πάσχει ακυρότητας³. Ο θεσμός αυτός της έκδοσης κανονιστικής πράξης κατόπιν ειδικής ή γενικής νομοθετικής εξουσιοδότησης κρίνεται απαραίτητος για τον εξής λόγο: η Βουλή δεν είναι σε θέση να νομοθετεί επί όλων των θεμάτων είτε λόγω υπερφόρτωσης είτε επειδή οι βουλευτές δεν διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις ή την εγγύτητα στο φυσικό αντικείμενο της ρύθμισης⁴. (Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 68).

Περαιτέρω, η γρήση της νομοθετικής εξουσιοδότησης ανήκει στη διακριτική ευχέρεια του εξουσιοδοτούμενου οργάνου, το οποίο και μόνο μπορεί να εκτιμήσει τη σκοπιμότητα της έκδοσης των κανονιστικών πράξεων.

Εξαίρεση από την αρχή της διακριτικής ευχέρειας υπάρχει σε δύο περιπτώσεις.

- Πρώτον, όταν η εξουσιοδοτική διάταξη επιβάλλει στη Διοίκηση την υποχρέωση έκδοσης της κανονιστικής πράξης, εφόσον συντρέχουν ορισμένες αντικειμενικές προϋποθέσεις, όπως συμβαίνει ενδεικτικά όταν ο νόμος καθιερώνει ευθέως και αμέσως ένα δικαίωμα των πολιτών, καταλείπει δε στην διοίκηση να θεσπίσει συμπληρωματικούς κανόνες, που είναι αναγκαίοι για τη ρύθμιση λεπτομερειών ή όρων άσκησης του εν λόγω δικαιώματος.

2 Αποδέκτης της ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης είναι ο ΠτΔ, ο οποίος πράττει μετά από πρόταση και με την προσυπογραφή του αρμόδιου ή των συναρμόδιων Υπουργών. Για τη χρήση της εν λόγω εξουσιοδότησης από τον ΠτΔ δεν τίθενται χρονικοί περιορισμοί, εκτός αν αυτοί είναι απαραίτητοι προκειμένου να θεωρηθεί η εξουσιοδότηση ορισμένη.

3 άρθρο 72 παρ.1 Σ

4 Πριν από την έκδοση του κανονιστικού προεδρικού διατάγματος ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης προηγείται η επεξεργασία του από το Συμβούλιο της Επικρατείας

- Δεύτερον, όταν η υποχρέωση της διοίκησης να προβεί σε κανονιστική ρύθμιση προκύπτει ευθέως από το Σύνταγμα, όπως συμβαίνει, ενδεικτικά, στην περίπτωση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος ή των επαγγελματικών δικαιωμάτων (Παπαδοπούλου Λ. 2015, σελ. 69).

3. Κανονιστικά προεδρικά διατάγματα γενικής εξουσιοδότησης (άρθρο 43 παρ. 4 Σ).

Άρθρο 43

4. “Με νόμους που ψηφίζονται από την Ολομέλεια της Βουλής μπορεί να παρέχεται εξουσιοδότηση έκδοσης κανονιστικών διαταγμάτων για τη ρύθμιση των θεμάτων που καθορίζονται σ’ αυτούς σε γενικό πλαίσιο. Με τους νόμους αυτούς χαράσσονται οι γενικές αρχές και οι κατευθύνσεις της ρύθμισης που πρέπει να ακολουθηθεί και τίθενται χρονικά όρια για τη χρήση της εξουσιοδότησης”.

Πρόκειται για κανονιστική αρμοδιότητα του ΠτΔ, που του αποδίδεται βάσει τυπικού νόμου, που ψηφίζεται από την Ολομέλεια της Βουλής. Η γενική δηλαδή νομοθετική εξουσιοδότηση αφορά έναν **νόμο – πλαίσιο**, ο οποίος καθορίζει τις γενικές γραμμές και κατευθύνσεις που θα ακολουθήσει η Διοίκηση κατά τη ρύθμιση των θεμάτων, που περιλαμβάνονται στην εξουσιοδότηση, καθώς και τα χρονικά όρια για τη χρήση της εξουσιοδότησης⁵. Το εν λόγω προεδρικό διάταγμα αποτελεί και αυτό ουσιαστικό νόμο, εκδίδεται από τον ΠτΔ με την προσυπογραφή του αρμόδιου Υπουργού και προ της έκδοσής του προηγείται η επεξεργασία του από το Συμβούλιο της Επικρατείας (Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 39). Τέλος, η γενική εξουσιοδότηση προς τον ΠτΔ δεν μπορεί να αφορά τα θέματα, που ανήκουν στις αρμοδιότητες της Ολομέλειας της Βουλής και προβλέπονται στο άρθρο 72 παρ.1 Σ⁶.

4. Κανονιστικό διάταγμα άρθρου 54 παρ.2 Σ

Ειδική περίπτωση κανονιστικής αρμοδιότητας του ΠτΔ αποτελεί ο προσδιορισμός του αριθμού των βουλευτικών εδρών ανά εκλογική περιφέρεια βάσει του πληθυσμού εκάστης αυτών κατά τα οριζόμενα από το νόμο.

⁵ Μετά την πάροδο του χρονικού ορίου, που προβλέπεται στον εξουσιοδοτικό – νόμο πλαίσιο, δεν είναι πλέον δυνατή η χρήση της νομοθετικής εξουσιοδότησης ούτε για την έκδοση σχετικού κανονιστικού προεδρικού διατάγματος αλλά ούτε και για την τροποποίηση διατάξεων κανονιστικού προεδρικού διατάγματος, που έχει ήδη εκδοθεί δυνάμει αυτής.

⁶ “1. Στην Ολομέλεια της Βουλής συζητούνται και ψηφίζονται ο Κανονισμός της, νομοσχέδια και προτάσεις νόμων για τα θέματα των άρθρων 3, 13, 27, 28 παράγραφοι 2 και 3, 29 παράγραφος 2, 33 παράγραφος 3, 48, 51, 54, 86, νομοσχέδια και προτάσεις εκτελεστικών του Συντάγματος νόμων για την άσκηση και προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, νομοσχέδια και προτάσεις νόμων για την αυθεντική ερμηνεία νόμων, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που σύμφωνα με ειδική πρόβλεψη του Συντάγματος ανατίθεται στην Ολομέλεια της Βουλής ή για τη ρύθμιση του οποίου απαιτείται ειδική πλειοψηφία”.

Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου(ΠΝΠ)

α). έκτακτη κανονιστική αρμοδιότητα ΠτΔ – άρθρο 44 παρ.1 Σ⁷

Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της διάταξης του άρθρου 44 παρ.1 Σ, ο ΠτΔ, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, είναι δυνατόν να εκδώσει ΠΝΠ. Το Υπουργικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ενεργούν εν προκειμένω σαν ένα σύνθετο διοικητικό όργανο, καθώς, αν και διατηρούν την οργανική ανεξαρτησία τους, οφείλουν να συμπράξουν για την πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Εξαιρετικά επείγουσα είναι η ανάγκη που πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα, αλλιώς εγκυμονεί κινδύνους. Η φύση του θέματος που ανέκυψε πρέπει να είναι τέτοια, που να επιβάλλει ταχύτατη νομοθετική αντιμετώπιση, που δεν είναι δυνατή να γίνει από τη Βουλή ακόμη και με τη διαδικασία του κατεπείγοντος. Η μόνη αρμόδια να αποφασίσει αν υπάρχουν έκτακτες περιπτώσεις και εξαιρετικώς επείγουσες και απρόβλεπτες ανάγκες για την έκδοση ΠΝΠ είναι η Κυβέρνηση, η, δε, κρίση της δεν υπάγεται σε δικαστικό έλεγχο, αλλά ούτε και στον έλεγχο του ΠτΔ. Η ΠΝΠ, η οποία φέρει την υπογραφή του ΠτΔ και του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως και κάθε άλλη κανονιστική πράξη της διοίκησης, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. (Παπαδοπούλου Λ, 2015, σελ. 70).

Μετά την έκδοση και δημοσίευση της ΠΝΠ, η Κυβέρνηση, εφόσον επιθυμεί και είναι αναγκαίο να διατηρήσει το κανονιστικό περιεχόμενο της ΠΝΠ ενεργό και μετά την παρέλευση της 40ήμερης προθεσμίας, καταρτίζει νομοσχέδιο και το καταθέτει στη Βουλή προς κύρωση μέσα σε σαράντα ημέρες από την έκδοση της Πράξης, ή μέσα σε σαράντα ημέρες από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο. Σε κάθε περίπτωση το σχετικό νομοσχέδιο πρέπει να εισαχθεί στην Ολομέλεια. Αν η παραπάνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, ή αν η πράξη δεν εγκριθεί από τη Βουλή εντός τριών μηνών από την υποβολή της, χάνει την ισχύ της εφεξής και όχι εξαρχής, αναδρομικά. Εφόσον κυρωθεί, η ΠΝΠ αποκτά πλέον αόριστη χρονικά ισχύ και οι κανόνες δικαίου που αυτή εμπεριέχει καθίστανται περιεχόμενο νόμου με αναδρομική ισχύ. Εάν όμως δεν υποβληθούν στην Βουλή για κύρωση, μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, ή αν δεν κυρωθούν από αυτή εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή τους, τότε παύουν να ισχύουν, εφεξής, δηλαδή για το μέλλον. Συνεπώς, η ισχύς τους είναι εξαρχής προσωρινή, και διαρκεί από 40 τουλάχιστον ημέρες μέχρι πάνω από 4 μήνες υπό προϋποθέσεις(Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 71).

⁷ “1. Σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί, ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, να εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου. Οι πράξεις αυτές υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 παράγραφος 1, μέσα σε σαράντα ημέρες από την έκδοσή τους ή μέσα σε σαράντα ημέρες από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο. Αν δεν υποβληθούν στη Βουλή μέσα στις προαναφερόμενες προθεσμίες ή αν δεν εγκριθούν από αυτή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους, παύουν να ισχύουν στο εξής”.

Ομοίως και στην περίπτωση αυτή **η Κυβέρνηση προτείνει** και ο **Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει ΠΝΠ** για να αντιμετωπιστούν επείγουσες ανάγκες ή για να αποκατασταθεί ταχύτερα η λειτουργία των συνταγματικών θεσμών. Οι πράξεις αυτές **πρέπει να υποβληθούν για κύρωση στη Βουλή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες** από τη σύγκληση της τελευταίας σε σύνοδο. Σε περίπτωση που δεν υποβληθούν στη Βουλή μέσα στις παραπάνω προθεσμίες ή δεν εγκριθούν από αυτή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες αφότου υποβλήθηκαν παύουν να ισχύουν για το μέλλον .

II.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι πράξεις αυτές εκδίδονται από άλλα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, χωρίς τη συμμετοχή του ΠτΔ, ενδεικτικά, από το Υπουργικό Συμβούλιο, Πρωθυπουργό, Υπουργό κλπ. Θεσμικά προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2 εδ β'Σ.

Άρθρο 43 “2.....Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό”. **Απαραίτητη** και εδώ **προϋπόθεση για την έκδοση κανονιστικής πράξης αποτελεί η έκδοση εξουσιοδοτικού νόμου**, ο οποίος στην περίπτωση αυτή είναι ειδικότερος. Αυτό σημαίνει ότι ο νόμος αυτός παρέχει πιο στενή νομοθετική σε σχέση με την ειδική και γενική, που αναφέρθηκε ανωτέρω, αρμοδιότητα για τη ρύθμιση από τη διοίκηση ειδικότερων θεμάτων με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό ή με τοπικό μόνο ενδιαφέρον. Ως “ειδικότερο” θέμα εννοείται εκείνο που αποτελεί, σε σχέση με τη ρύθμιση του στον εξουσιοδοτικού νόμο, μερικότερη περίπτωση (Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 69).

⁸ “1. Σε περίπτωση πολέμου, επιστράτευσης εξαιτίας εξωτερικών κινδύνων ή άμεσης απειλής της εθνικής ασφάλειας, καθώς και αν εκδηλωθεί ένοπλο κίνημα για την ανατροπή του δημοκρατικού πολιτεύματος, η Βουλή, με απόφασή της, που λαμβάνεται ύστερα από πρόταση της Κυβέρνησης, θέτει σε εφαρμογή, σε ολόκληρη την Επικράτεια ή σε τμήμα της, το νόμο για την κατάσταση πολιορκίας, συνιστά εξαιρετικά δικαστήρια και αναστέλλει την ισχύ του συνόλου ή μέρους των διατάξεων των άρθρων 5 παράγραφος 4, 6, 8, 9, 11, 12 παράγραφοι 1 έως και 4, 14, 19, 22 παράγραφος 3, 23, 96 παράγραφος 4 και 97. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δημοσιεύει την απόφαση της Βουλής.

Με την απόφαση της Βουλής ορίζεται η διάρκεια ισχύος των επιβαλλόμενων μέτρων, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τις δεκαπέντε ημέρες.

2. Σε περίπτωση απουσίας της Βουλής ή αν συντρέχει αντικειμενική αδυναμία να συγκληθεί εγκαίρως, τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου. Το διάταγμα υποβάλλεται από την Κυβέρνηση στη Βουλή για έγκριση μόλις καταστεί δυνατή η σύγκλησή της, ακόμη και αν έληξε η βουλευτική περίοδος ή η Βουλή έχει διαλυθεί, και πάντως μέσα σε δεκαπέντε ημέρες το αργότερο.

3. Η διάρκεια των κατά τις προηγούμενες παραγράφους μέτρων μπορεί να παρατείνεται ανά δεκαπενθήμερο μόνο με προηγούμενη απόφαση της Βουλής, η οποία συγκαλείται ακόμη και αν έχει λήξει η βουλευτική περίοδος ή η Βουλή έχει διαλυθεί.

4. Τα κατά τις προηγούμενες παραγράφους μέτρα αίρονται αυτοδικαίως με τη λήξη των προθεσμιών που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, εφόσον δεν παρατείνονται με απόφαση της Βουλής, και σε κάθε περίπτωση με τη λήξη του πολέμου, εφόσον είχαν επιβληθεί εξαιτίας πολέμου.

5. Αφότου αρχίσουν να ισχύουν τα μέτρα των προηγούμενων παραγράφων ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ύστερα από πρόταση της Κυβέρνησης, μπορεί να εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, για να αντιμετωπιστούν επείγουσες ανάγκες ή για να αποκατασταθεί ταχύτερα η λειτουργία των συνταγματικών θεσμών. Οι πράξεις αυτές υποβάλλονται για κύρωση στη Βουλή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη σύγκλησή της σε σύνοδο και παύουν να ισχύουν στο εξής, αν δεν υποβληθούν στη Βουλή μέσα στις παραπάνω προθεσμίες ή δεν εγκριθούν από αυτή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες αφότου υποβλήθηκαν.

6. Οι κατά τις παραγράφους 2 και 3 αποφάσεις της Βουλής λαμβάνονται με την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των βουλευτών και η κατά την παράγραφο 1 απόφαση με την πλειοψηφία των τριών πέμπτων του συνολικού αριθμού των βουλευτών. Η Βουλή αποφασίζει σε μία μόνο συνεδρίαση.

7. Σε όλη τη διάρκεια της εφαρμογής των μέτρων κατάστασης ανάγκης, τα οποία λαμβάνονται κατά το άρθρο αυτό, ισχύουν αυτοδικαίως οι διατάξεις των άρθρων 61 και 62 του Συντάγματος, ακόμη και αν διαλύθηκε η Βουλή ή έληξε η βουλευτική περίοδος”.

1γ. Η σχέση των κανονιστικών πράξεων της διοίκησης με τους τυπικούς νόμους

Ακριβοπούλου-Ανθόπουλος, 2015, σελ. 40-41

Τυπικός νόμος καλείται το γραπτό νομικό κείμενο, που θεσπίζεται από τη Βουλή και εκδίδεται και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης από τον ΠτΔ σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 26 παρ.1 Σ: “ Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας”. Η πληθώρα των τυπικών νόμων αποτελούν και νόμους ουσιαστικούς, υπό την έννοια ότι περιλαμβάνουν κανόνες δικαίου με γενικές και αφηρημένες ρυθμίσεις. Εξαιρετικά, ορισμένοι τυπικοί νόμοι, όπως πχ ο προϋπολογισμός του κράτους, δεν είναι ουσιαστικοί επειδή ακριβώς δεν θεσπίζουν κανόνες δικαίου(Παπαδοπούλου Λ.2015, σελ. 61).

Αναφορικά με τη σχέση μεταξύ του τυπικού νόμου και της κανονιστικής πράξης της διοίκησης, ισχύουν τα ακόλουθα:

Τα εκτελεστικά κανονιστικά διατάγματα, όπως προαναφέρθηκε, δεν θεσπίζουν νέους κανόνες δικαίου, παρά μόνο δευτερεύοντες κανόνες δικαίου, μέσω των οποίων “εκτελούνται” οι νομοθετικές πράξεις (τυπικοί νόμοι), στους οποίους και αναφέρονται. Αποτελούν έτσι “ παρακολουθήματα” του τυπικού νόμου, προς εκτέλεση του οποίου εκδίδονται, με την έννοια ότι δεν μπορούν ούτε να επιφέρουν τη συμπλήρωση του τελευταίου ούτε την τροποποίησή του, καθίστανται δε ανίσχυρα όταν ο τυπικός νόμος, που “εκτελούν”, καταργείται. Η τυπική ισχύς, συνεπώς, των εκτελεστικών κανονιστικών διαταγμάτων είναι κατώτερη εκείνης του τυπικού νόμου(Παπαδοπούλου Λ. 2015, σελ. 68).

Οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, αν κυρωθούν εκ των υστέρων από την Βουλή, αποκτούν ισχύ τυπικού νόμου, η οποία επεκτείνεται χρονικά. Αν δεν κυρωθούν ισχύουν ως ουσιαστικοί νόμοι, προσωρινής ισχύος, από 40 σαράντα μέρες, αν δεν υποβληθούν στη Βουλή, έως τρεις μήνες αν υποβληθούν χωρίς τελικά να κυρωθούν (Ακριβοπούλου-Ανθόπουλος, 2015, σελ. 40-41).

Σχετικά με τις λοιπές κανονιστικές πράξεις της διοίκησης, κανονιστικά διατάγματα, πράξεις υπουργικού συμβουλίου, υπουργικές αποφάσεις κλπ, αυτές είναι υποδεέστερες του τυπικού νόμου, από την άποψη ότι α). δεν μπορούν να τροποποιήσουν τυπικό νόμο χωρίς εξουσιοδότηση τυπικού νόμου και β), τα αντικείμενά τους προσδιορίζονται από το περιεχόμενο της νομοθετικής εξουσιοδότησης νόμου και δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όριά της. Από άποψη τυπικής ισχύος, δεν τελούν σε ιεραρχική σχέση μεταξύ τους. Στο πλαίσιο αυτό, προεδρικό διάταγμα, πράξη Υπουργικού Συμβουλίου, υπουργική απόφαση ή οιαδήποτε κανονιστική πράξη άλλου οργάνου της διοίκησης είναι δυνατόν να καταργήσει διάταξη τυπικού νόμου ή και ολόκληρο νόμο, **εφόσον όμως υπάρξει μεταγενέστερη του νόμου νομοθετική εξουσιοδότηση**. Από άποψη ωστόσο τυπικής ισχύος, δεν τελούν σε ιεραρχική σχέση μεταξύ τους. Οι κανόνες δηλαδή που θεσπίζονται με τις κανονιστικές πράξεις είναι ισοδύναμες με τους κανόνες, που θεσπίζει ο κοινός νομοθέτης.

2ο ΘΕΜΑ - ΔΙΚΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

2α. Η σχέση του ενωσιακού με το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών

Παπαδοπούλου-- Τόμος Α1, Στοιχεία Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,,2008, σελ. 95-100 & 258,259 και 260 ΣΛΕΕ

Το ευρωπαϊκό δίκαιο συγκροτήθηκε βάσει των νομοθετικών αρμοδιοτήτων, που παραχωρήθηκαν στην Ένωση από τα κράτη μέλη. Τα τελευταία, εκχωρώντας στην ΕΕ μέρος των νομοθετικών τους αρμοδιοτήτων, παραιτήθηκαν από το δικαίωμά τους να ρυθμίζουν νομοθετικά, αποκλειστικά και μόνο τα ίδια, συγκεκριμένα πολιτικά πεδία. Όταν η αρμοδιότητα, που παραχωρήθηκε στην Ένωση σε έναν συγκεκριμένο πολιτικό πεδίο, είναι αποκλειστική, μόνο η Ένωση δύναται να ρυθμίσει το οικείο κανονιστικό πλαίσιο. Αντίθετα, όταν η αρμοδιότητα που παραχωρήθηκε στην Ένωση για τη ρύθμιση ενός πολιτικού τομέα είναι συντρέχουσα, η ΕΕ τότε μόνο νομιμοποιείται να ασκήσει τις εξουσίες της, όταν τα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να πετύχουν τους στόχους μιας προτεινόμενης δράσης κατά τρόπο ικανοποιητικό και όταν η δράση μπορεί, λόγω της κλίμακας ή των επιπτώσεών της, να εκτελεσθεί με μεγαλύτερη επιτυχία από την Ένωση(Παπαδοπούλου, 2008, , σελ. 93 -95).

Βάσει των προαναφερθέντων, δημιουργήθηκε μια νέα έννομη τάξη, η **ενωσιακή**, η οποία δεσμεύει τα κράτη μέλη, αλλά και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και υφίσταται παράλληλα με τις εθνικές έννομες τάξεις των κρατών μελών και τη διεθνή τάξη, ενώ είναι απολύτως διακριτή από αυτές. Η νέα αυτή ενωσιακή τάξη έχει ως απώτερο στόχο την εναρμόνιση των πολιτικών των κρατών μελών σε συγκεκριμένους τομείς, την σύγκλιση και εν τέλει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση (Παπαδοπούλου , 2008, σελ. 93 επ).

Ωστόσο, προκύπτει πρόβλημα ειδικά στους πολιτικούς τομείς που υπάρχει συντρέχουσα αρμοδιότητα ενωσιακού και εθνικού δικαίου, γιατί: Τι συμβαίνει όταν ένας κανόνας ενωσιακού δικαίου, που παράγει δικαιώματα και υποχρεώσεις των πολιτών της Ένωσης, αντίκειται στο περιεχόμενο εθνικής νομοθετικής διάταξης; Με λίγα λόγια, ο πολίτης ενός κράτους μέλους, που δεσμεύεται από τους κανόνες δικαίου του κράτους του, είναι ταυτόχρονα και πολίτης της Ένωσης, υποκείμενος στις ευρωπαϊκές νομοθετικές επιταγές. Άρα εξετάζεται κάθε φορά ποια διάταξη πρέπει να εφαρμοστεί. Συγκεκριμένα:

- Καταρχάς, διερευνάται αν και κατά πόσο οι κανόνες της ευρωπαϊκής έννομης τάξης **εφαρμόζονται άμεσα και άνευ ετέρου** στο **εσωτερικό όλων των κρατών μελών**. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση των Κανονισμών. Μέσα ωστόσο από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ένωσης διαμορφώθηκε μια βασική πλέον αρχή του ενωσιακού δικαίου, **η αρχή της άμεσης ισχύος** του: ο πολίτης της Ένωσης μπορεί να αιτηθεί από κάθε αρχή του κράτους του και από κάθε εθνικό

δικαστήριο την εφαρμογή οιασδήποτε ευρωπαϊκής νομοθετικής ρύθμισης, εφόσον, α). από αυτήν γεννώνται ατομικά δικαιώματα, β). το περιεχόμενό της είναι λεπτομερές, δε χρήζει διευκρινήσεων και δεν τελεί υπό αίρεση και κατά συνέπεια δύναται να εφαρμοστεί χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε πρόσθετη πράξη ή ενέργεια του κράτους ή θεσμικού οργάνου της Ένωσης (Παπαδοπούλου, 2008, σελ. 95-98).

Περαιτέρω, προκύπτει το ακόλουθο ζήτημα: **εφόσον το δίκαιο της ΕΕ τυχάνει άμεσης εφαρμογής στο εσωτερικό των κρατών μελών, πώς αντιμετωπίζεται η περίπτωση σύγκρουσης ενωσιακού με εθνικό κανόνα δικαίου;** Η απάντηση αυτού του ερωτήματος δεν βρίσκεται στις Συνθήκες. Και πάλι το ΔΕΕ ανέλαβε να καλύψει το θεσμικό κενό εγκαθιδρύοντας μια νέα αρχή στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη, την **υπεροχή κάθε ενωσιακού κανόνα δικαίου έναντι πάσης φύσεως εθνικού δικαίου κανόνα**. Ειδικότερα, σύμφωνα με την αυτή την αρχή ισχύουν τα ακόλουθα:

- Στους πολιτικούς τομείς, όπου υφίσταται **νομοθετική αρμοδιότητα της Ένωσης**, κάθε ενωσιακός κανόνας δικαίου, είτε προέρχεται από το πρωτογενές είτε από το παράγωγο δίκαιο της ΕΕ, υπερισχύει του εθνικού κανόνα δικαίου, ακόμη και όταν αυτός αποτελεί εθνική συνταγματική διάταξη.
- Η εφαρμογή της εν λόγω αρχής εξυπηρετεί την ανάγκη της ομοιογενούς εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου σε όλη την εδαφική επικράτεια της Ένωσης.
- Σύμφωνα μάλιστα με το ΔΕΕ, το ίδιο είναι αρμόδιο να αποφανθεί περί του αν υφίσταται στην εκάστοτε περίπτωση και πολιτικό τομέα ενωσιακή ή εθνική νομοθετική αρμοδιότητα (Παπαδοπούλου, 2008, σελ. 98).
- Αναφορικά με την υπεροχή του ενωσιακού έναντι του υποσυνταγματικού εθνικού κανόνα δικαίου, δεν προβάλλονται αντιρρήσεις από το σύνολο των κρατών μελών της Ένωσης. **Η υπεροχή αυτή στη χώρα μας λαμβάνει θεσμική διάσταση στο άρθρο 28 Σ.**
- Σχετικά όμως με την υπεροχή έναντι των εθνικών συνταγμάτων, δεν υφίσταται ομοφωνία απόψεων. Ορισμένα κράτη τάσσονται υπέρ της εφαρμογής της εν λόγω αρχής, άλλα αντιτάσσονται ταυτίζοντας το ευρωπαϊκό με το διεθνές δίκαιο, ενώ τα περισσότερα την αποδέχονται μεν, υποστηρίζουν ωστόσο ότι αρμόδια να κρίνουν αν και σε ποιο βαθμό υφίσταται σε έναν τομέα πολιτικής ευρωπαϊκή ή εθνική νομοθετική αρμοδιότητα είναι τα εθνικά συνταγματικά δικαστήρια και όχι το ΔΕΕ (Παπαδοπούλου Λ. 2008, σελ. 99).

Από τα προαναφερόμενα συμπεραίνονται τα εξής: η δικαστική απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Πολωνίας, σύμφωνα με την οποία οι ενωσιακοί κανόνες δικαίου και οι αποφάσεις του ΔΕΕ δεν βρίσκουν εφαρμογή εντός της εθνικής έννομης τάξης, αν δεν είναι σύμφωνες με το πολωνικό Σύνταγμα, αντίκειται στις αρχές της άμεσης ισχύος και της υπεροχής του ενωσιακού έναντι του εθνικού δικαίου.

2β. Το ΔΕΕ – αρμοδιότητες

258, 259 και 260 ΣΛΕΕ ΣΛΕΕ

Το ΔΕΕ ιδρύθηκε το έτος 1952 και εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Απαρτίζεται από δύο δικαστικές αρχές, το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο. Οι βασικές αρμοδιότητές του έγκεινται στην εκδίκαση των προσφυγών, που ασκούνται κατά κρατών μελών ή κατά οργάνων ή Οργανισμών της Ένωσης, καθώς και στην έκδοση προδικαστικών αποφάσεων. Οι αποφάσεις, που εκδίδονται από το Γενικό Δικαστήριο, υπόκεινται σε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, όπου και ελέγχεται το νομικό και όχι το πραγματικό τους υπόβαθρο. Ειδικότερα και όσον αφορά στην προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου λόγω παράβασης κατά κράτους μέλους:

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα κράτος μέλος παραβιάζει ευρωπαϊκό κανόνα δικαίου, που πηγάζει από τις Συνθήκες, απευθύνεται στο κράτος αυτό και το καλεί να τοποθετηθεί σχετικά. Στη συνέχεια, εκδίδει αιτιολογημένη γνώμη επί της εν λόγω παραβίασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του κράτους με τη γνώμη μέσα στην τασσόμενη από την Επιτροπή προθεσμία, η τελευταία έχει το δικαίωμα να καταθέσει εναντίον του προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου(άρθρο 258 ΣΛΕΕ).

Το ίδιο δικαίωμα προσφυγής έχει και ένα κράτος μέλος, όταν κρίνει ότι άλλο κράτος μέλος προβαίνει σε παραβίαση ενωσιακής του υποχρέωσης. Στην περίπτωση αυτή, το προσφεύγον κράτος οφείλει πρώτα να απευθυνθεί στην Επιτροπή. Η τελευταία αιτείται από τα αντίδικα μέρη να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους. Λαμβάνοντας υπόψη τις τοποθετήσεις των μερών, η Επιτροπή εκδίδει αιτιολογημένη γνώμη μέσα σε προθεσμία τριών μηνών, που άρχεται από την κατάθεση της υπό κρίση αίτησης. Η άπρακτη παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας δίδει στο κράτος το δικαίωμα να προχωρήσει στην άσκηση της προσφυγής χωρίς την προαναφερόμενη γνώμη(άρθρο 259 ΣΛΕΕ).

Το Δικαστήριο, όταν κρίνει ότι υφίσταται όντως παραβίαση κρατικής, απορρέουσας από το ενωσιακό δίκαιο υποχρέωσης, επιβεβαιώνει με την απόφασή του την εν λόγω παραβίαση. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος οφείλει να συμμορφωθεί με το διατακτικό της δικαστικής απόφασης λαμβάνοντας τα προσήκοντα μέτρα. Σε περίπτωση που δεν το πράξει, η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να προσφύγει εναντίον του ενώπιον του Δικαστηρίου, αφού προηγουμένα του παραχωρήσει το δικαίωμα να καταθέσει τις απόψεις του. Με την προσφυγή της η Επιτροπή προτείνει και τη χρηματική ποινή ή το ποσό, που πρέπει να επιβληθεί σε βάρος του κράτους λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε συνθήκες. Το Δικαστήριο, εφόσον διαπιστώσει μη συμμόρφωση του κράτους προς τη δικαστική απόφαση, δύναται να του επιβάλει τις προαναφερθείσες κυρώσεις(260 ΣΛΕΕ).

Στη συγκεκριμένη υπόθεση, το ΔΕΕ μπορεί να επιληφθεί επί της υπόθεσης, που ανέκυψε από την αντικείμενη στο ενωσιακό δίκαιο απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Πολωνίας, βάσει των προαναφερομένων διατάξεων των άρθρων 258,259 και 260 ΣΛΕΕ.

2γ. Αποβολή κράτους μέλους από την ΕΕ

άρθρο 7 ΣΕΕ

Η Συνθήκη της Λισαβόνας για πρώτη φορά, στο άρθρο 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), προβλέπει τυπική διαδικασία, που πρέπει να τηρούν τα κράτη μέλη τα οποία επιθυμούν με βάση τους συνταγματικούς κανόνες τους να αποχωρήσουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Περαιτέρω, οι Συνθήκες δεν χορηγούν στην ΕΕ το δικαίωμα αποβολής ενός κράτους μέλους. Της χορηγούν, ωστόσο, το δικαίωμα να αναστείλει δικαιώματά του, που απορρέουν από την ιδιότητά του ως κράτος μέλος της Ένωσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 7 ΣΕΕ⁹:

Στο πλαίσιο των Συνθηκών, η δυνατότητα αναστολής δικαιωμάτων κράτους μέλους που περιέχεται στο άρθρο 7 ΣΕΕ, αποτελεί την πλέον βαρύνουσα και αυστηρή κύρωση. Σε όλη του την έκταση το άρθρο 7 ΣΕΕ διαμορφώνει ένα σχήμα κλιμακούμενων κυρώσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η περίπτωση όπου ένα κράτος μέλος προβαίνει σε σοβαρή και διαρκή παραβίαση των θεμελιωδών ενωσιακών αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ. Πρέπει να σημειωθεί πως το άρθρο 2 ΣΕΕ αποτελεί ένα από τα θεμελιακά άρθρα των Συνθηκών, δεδομένου ότι διαγράφει εκείνο το πλαίσιο των αξιών, των οποίων ο σεβασμός και η προαγωγή αποτελούν πρωταρχικό στόχο κατά τη λειτουργία της Ένωσης. Μια ενδεικτική αναφορά στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης και της ισότητας, αρκεί ώστε να γίνει κατανοητή η φύση και η έκταση του άρθρου 2 ΣΕΕ, καθώς και η συνακόλουθη απόρριψη της εφαρμογής του άρθρου 7 ΣΕΕ, αναφορικά με οποιοδήποτε άλλου τύπου παραβάσεις ενωσιακών υποχρεώσεων.

⁹ “1. Το Συμβούλιο δύναται, βάσει αιτιολογημένης προτάσεως του ενός τρίτου των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή της Επιτροπής, αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων των μελών του και κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να διαπιστώσει την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από κράτος μέλος των αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 και να του απευθύνει κατάλληλες συστάσεις. Το Συμβούλιο, προτού προβεί στη διαπίστωση αυτή, ακούει το εν λόγω κράτος μέλος και δύναται, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, να ζητήσει από ανεξάρτητες προσωπικότητες να υποβάλουν εντός εύλογης προθεσμίας έκθεση για την κατάσταση στο εν λόγω κράτος μέλος.

Το Συμβούλιο ελέγχει τακτικά εάν εξακολουθούν να ισχύουν οι λόγοι που οδήγησαν στη διαπίστωση αυτή.

2. Το Συμβούλιο, συνερχόμενο σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση του ενός τρίτου των κρατών μελών ή της Επιτροπής και αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύναται να διαπιστώσει την ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος των αρχών που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6, αφού καλέσει την κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

3. Εφόσον γίνει η αναφερόμενη στην παράγραφο 2 διαπίστωση, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης αυτού του κράτους μέλους στο Συμβούλιο. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους δυνάμει της παρούσας συνθήκης, εξακολουθούν εντούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

4. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία να μεταβάλει ή να ανακαλέσει τα μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, ανάλογα με τις μεταβολές της κατάστασης, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Οι αποχές παρόντων ή αντιπροσωπευόμενων μελών δεν εμποδίζουν τη λήψη των αποφάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορόμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας”.

Αναφορικά με τον κυρωτικό μηχανισμό που προβλέπεται από το άρθρο 7 ΣΕΕ:

Σε περίπτωση ύπαρξης σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από κράτος μέλος των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ, το Συμβούλιο έχει την δυνατότητα να διαπιστώσει την ύπαρξη αυτού του κινδύνου με απόφασή του, την οποία λαμβάνει με ενισχυμένη πλειοψηφία και ύστερα από έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Εφόσον τελικά διαπιστωθεί η ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ και ύστερα από τις σχετικές συστάσεις προς το κράτος μέλος, το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία αποφασίζει για την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων, τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή των Συνθηκών ως προς το συγκεκριμένο κράτος μέλος και σε αυτά συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης αυτού του κράτους μέλους στο Συμβούλιο.

Κατά τα προαναφερόμενα, τα λοιπά κράτη μέλη δεν μπορούν να αποβάλλουν μεν την Πολωνία από την ΕΕ. Μπορεί ωστόσο να κινηθεί εναντίον της η διαδικασία του άρθρου 7 ΣΕΕ, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις, αυτής της διάταξης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα όργανα της νομοθετικής εξουσίας, Βουλή και Πρόεδρος της Δημοκρατίας (ΠτΔ), ψηφίζουν τους νόμους (νομοθετική αρμοδιότητα), τα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, ΠτΔ και Κυβέρνηση, εκτελούν τους νόμους. Στην έννοια της Κυβέρνησης υπάγεται όχι μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά και η Διοίκηση (εκτελεστική αρμοδιότητα), τα όργανα της δικαστικής εξουσίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, αποφαινόμενα επί των διαφορών, που προκύπτουν κατά την εφαρμογή των νόμων (δικαστική αρμοδιότητα) (Παπαδοπούλου Α. 2015, Συνταγματικό Δίκαιο, Πανεπιστημιακές παραδόσεις, σελ. 99). Η διάκριση των λειτουργιών εξυπηρετεί δυο σκοπούς: την αποφυγή συγκέντρωσης υπερβολικής εξουσίας σε έναν πολιτειακό πόλο, που θα μπορούσε να οδηγήσει στην κατάχρησή της και τη δυνατότητα αμοιβαίου ελέγχου και αλληλο-εξισορρόπησης μεταξύ των τριών πόλων εξουσίας (Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 58).

Για το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και αναφορικά με την εφαρμογή του άρθρου 7 ΣΕΕ, αυτό απαιτεί την παραβίαση του κλειστού αριθμού των αξιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να υπαχθούν εδώ με κανέναν τρόπο παραβιάσεις οικονομικού χαρακτήρα ή που να αφορούν την δημοσιονομική πειθαρχία ή εν γένει κανενός είδους παραβάσεις που να μην σχετίζονται με τις αξίες του άρθρου 2 ΣΕΕ. Το αυστηρό κυρωτικό σχήμα που καθιερώνεται στο άρθρο 7 ΣΕΕ είναι σκόπιμα δομημένο με τέτοιο τρόπο ώστε να μη μπορεί να γίνει αντικείμενο κατάχρησης, ενώ παράλληλα περικλείει έναν αποτελεσματικό μηχανισμό που διαφυλάσσει τον σεβασμό προς τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.